

NL

HERMAN VEENHOF nd.nl/binnenland

‘Subtiele uitsluiting’ van allochtonen bij politie

...Allochtone agenten zijn gewenst, maar hebben het ook moeilijk.

...Sinan Çankaya promoveert na vierjarige surveillance.

► AMSTERDAM

Het woord discriminatie zal Sinan Çankaya niet snel in de mond nemen. En formeel ziet de politie in Nederland nog steeds reikhalzend uit naar versterking met agenten van allochtone oorsprong. Maar die moeten zich dubbel bewijzen. Of juist helemaal niet.

Dat klinkt ingewikkeld, maar zo zit Nederland Politie anno 2011 wel in elkaar. Al decennialang streeft de politie naar allochtone agenten; het percentage van hen in de politiemacht ligt

al geruime tijd stabiel op iets onder de zeven.

De allochtone agenten mogen niet positief worden gediscrimineerd en ook niet negatief. Hun etnische afkomst mag geen rol spelen. Maar dat gebeurt toch, in positieve en negatieve zin. Het is handig om Marokkaanse Nederlanders te hebben, als je surveilleert in een wijk waar die groep domineert en soms voor overlast zorgt. Aan de balie kan meertaligheid nuttig zijn. Dan horen ze erbij, de allochtone agenten.

Maar in de informele politiecultuur spelen ook andere zaken: bestaande machtsverhoudingen, een racistische ondertoon van sommige grappen. Dan moet de allochtone agent zich dubbel bewijzen. Bovendien zijn er twee onge-

makkelijke effecten die de inburgering van de allochtone, maar ook loyale agent bemoeilijken. Nederlandse collega's van een allochtone agent die iemand van zijn eigen etniciteit in de eigen taal toespreekt, voelen zich onthand: ze begrijpen niet wat zich afspeelt. Omgekeerd kan een allochtone agent zich gedwongen voelen zijn eigen 'achterban' harder te behandelen dan nodig is, om zich als Nederlandse politiemans te bewijzen: 'overcompensatie.'

dieptegesprekken

Het complexe krachtenveld vormde het onderzoek van Sinan Çankaya. De 29-jarige cultureel antropoloog van Turkse afkomst liep vier jaar mee met het korps Amsterdam-Amstelland en

promoveerde gisteren aan de universiteit van Tilburg op 'Buiten veiliger dan binnen. In- en uitsluiting van etnische minderheden binnen de politieorganisatie'. Eerder werkte hij bij de Stichting Vorming Multicultureel Kader en het European Centre for Conflict Prevention aan de Engelse universiteit van Bradford.

Çankaya nam deel aan surveillances, maar hield ook 44 dieptegesprekken met agenten van Nederlandse, Marokkaanse, Turkse en Surinaamse afkomst. Die leverden meer inzicht op in de informele en formele mechanismen in de Nederlandse politiecultuur, als het gaat om gelijkheid en samenwerking tussen Nederlandse en allochtone agenten. 'Allochtone agenten komen in een spa-

gaat: zij moeten zich bewijzen als "Nederlandse" agent, maar tegelijkertijd wordt van hen verlangd dat zij problemen van "hun" eigen groep te lijf gaan', stelt Çankaya.

Hij zag dat de spagaat vooral optrad bij drie momenten en activiteiten: het optreden van de allochtone agent in burger liet een negatiever gedrag van de omgeving zien en een lagere status voor de politiemans in kwestie. Na overplaatsing van allochtone agenten naar andere afdelingen bij de politie en bij het gebruik van een niet-Nederlandse taal tijdens het werk trad ook vaak verandering op. Allochtone agenten werden in dergelijke omstandigheden vaak gedwongen hun loyaliteit opnieuw en extra te bewijzen. <